

Christos raždajetsja!

Drahí čitatelia časopisu Istina, otcovia duchovní, milí mládežníci, pozdravujeme vás so sviatkom Christovho narodenia. Hospodin náš Isus Christos sa vtelil a prišiel na zem kvôli nám z veľkej lásky. *Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal na svet svojho jednorodeného Syna, aby sme skrze neho mali život* (1 Jn 4,9).

Prajeme každému veľa zdravia a napredovania v duchovnom živote. Snažme sa pripodobniť Christovej láske, opätovať ju nášmu Stvoriteľovi, preukazovať ju v každodennom živote k blížnym. Nech je našou súčasťou po celý rok, kiežby prebývala v každej kresťanskej rodine a cirkevnej obci. *Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha* (1 Jn 4,7).

Rok 2020 je pre našu mládež výzvný, pretože spoločne oslavujeme 30. výročie od vzniku Bratstva pravoslávnej mládeže.

Tridsať rokov dozadu sa v Československu hŕstka mladých študentov Pravoslávnej bohosloveckej fakulty v Prešove rozhodla venovať mladým ľuďom v Cirkvi. Dnes sú to naši otcovia duchovní, matušky, veriaci, naše vzory, ktoré my mladí nasledujeme a ďakujeme im, pretože v prostredí Bratstva vzniklo mnoho pekných priateľstiev a manželstiev, naučili sme sa mnohému užitočnému.

Ďakujeme aj vám, milí čitatelia, že ste nás počas minulého roka odoberali a čítali. Tento rok sa budeme snažiť zaujať vás našimi stálymi rubrikami a priniesť aj nové. S láskou v Christu.

Vedenie BPM

“Palomničestvo” v Polsku 25.10. – 29.10. 2019

Do Polska jsme vyrazili 25. října odpoledne. Po dlouhé cestě z Prahy do Polska byla naše první zastávka v monastýru Zvěstování ve městě Supraśl. Ráno po sv. Liturgii následovala exkurze po chrámu a monastýru. Pravoslavný monastýr byl založen v roce 1498. Na konci 17. století byla zřízena tiskárna a vydávala 350 titulů v rusínštině, polštině a latině. V roce 1944 německá armáda zničila kostel Zvěstování spolu se všemi jeho vzácnými freskami (přestavěn od roku 1985). Po snídani se šlo do muzea vladyky generála Mirona a k jeho hrobu, kde jsme se pomodlili (vladyka Miron tragicky zahynul při leteckém neštěstí spolu s polským prezidentem, Smolensk 2010). Pokračovalo se návštěvou Muzea ikon, kde nám paní průvodčí řekla hodně zajímavých informací o historii pravoslaví v Polsku a taky o ikonách. Den pokračoval ve městě Bialystok. V Bialystoku je 12 pravoslav-

ných chrámů. My jsme navštívili 3 krásné chrámy: Chrám Hagia Sophia (inspirací při budování chrámu byl konstantinopolský chrám Hagia Sophia ze 6.st., bialystocky chrám je 40-krát menší kopie chrámu Hagia Sophia v Istanbulu), Chrám Sv. Trojice (nejvyšší) a metropolitní chrám sv. Mikuláše, kde jsou mošči mládence Gabriela. Svatý mučéník mládenec Gabriel je patron české a polské pravoslavné mládeže. Den jsme ukončili modlitbou - velkou večerní v monastýru sv. mládence Gabriela ve vesnici Zwierki. Po večerní jsme měli chutnou večeři, kterou nám připravili mnišky.

Neděle začala sv. archijerejskou Liturgií ve Chrámu sv. Trojice ve městě Hajnowka za účasti vladyky Pavla. Po Liturgii jsme navštívili nádherný chrám Jana Křtitele. Společně jsme se byli pomodlit na hřbitově u hrobu jer. Tomeka Lewczuka. Pak byl chutný oběd a vynikající dort od matušky Moniky Lewczuk. Den pokračoval návštěvou skytu Odryni, kde žil archimandrita Gabriel. Cesta ke skytu byla velmi zajímavá. Byl to nový zážitek pro nás a určitě na to nezapomeneme jen tak.

Pondělní návštěva města Bialowieza - pravoslavný chrám z roku 1895 s čínským porcelánovým ikonostasem, který se postavil za cara Nikolaje II., Bialowiezsky národní park a Carská restaurace postavena v roce 1903 pro cara Nikolaje II. Pokračovali jsme poutí na sv. horu Grabarku. Kluci společně vynesli na horu kříž s názvem naší školy Blagovest - Praha, pak jsme se všichni pomodlili, podepsali a taky napsali jména všech příbuzných. Kříž už má své místo. Poslední noc jsme strávili v Monastýru sv. Onufria (Jableczna), kde byla večerní a samozřejmě i chutná večeře.

Ráno jsme se zúčastnili sv. Liturgie, po které jsme si prohlédli krásný monastýr a podívali se na řeku Bug, která rozděluje Polsko a Bělorusko. Poté už nás čekala cesta směrem do Prahy. Poslední zastávka byla ve Varšavě, kde jsme navštívili Chrám sv. Marii Magdaleny, prohlédli si město a stihli jsme i nákupy. Pak už jsme vyrazili zpět do Prahy.

Pobyt v Polsku se nám všem velmi líbil. Máme spoustu zážitků, navštívili jsme zajímavá místa, a hlavně jsme měli možnost vidět a pomodlit se ve spoustu krásných chrámech a monastýrech. Bylo to pro nás milé překvapení, že i v této části Polska je tolik pravoslavných chrámů, monastýrů a skvělých pravoslavných věřících, kteří se nám ochotně věnovali. Děkujeme všem, kteří pro nás tenhle zájezd připravili.

Mládež z nedělní školy – Pravoslavná Cyrilo-Methodějská škola Blagovest (Chrám sv. Cyrila a Metoděje, Praha), matuška Ivana Bilá

Pravoslaviáda

Dňa 16. 11. 2019 sa konal už 14. ročník Pravoslaviády, ktorú každý rok organizuje BPM Košice. Deň plný športu nadchne nejedného mládežníka či skupinku Bratstva.

Športový deň sa začal modlitbou k Hospodu Bohu a krátkym príhovorom od duchovného správcu cirkevnej obce, otca Vladimíra Spišáka. Súťažilo sa tradične vo volejbale, futbale a stolnom tenise. Družstvá súťažili usilovne a s rešpektom k súperovi, a snažili sa zo všetkých síl jednotlivé zápasy vyhrať. Fair play bolo vidieť v každom zápase a aj vďaka tomu nedošlo chvála Bohu k žiadnemu zraneniu. Všetci súťažiaci aj povzbudzujúci si užili nádherný športový deň v priateľskom duchu plný zábavy, športu či priateľského rozhovoru.

Záver podujatia sme završili modlitbou a ocenením víťazov.

Volejbal: 1. All Stars 2. Michalovčania 3. Otcovia duchovní.

Futbal: 1. ML 2. All Stars 3. Otcovia duchovní.

Stolný tenis:

1. Tomáš Štec 2. Nórbert Kollar 3. Daniel Havaj.

Všetkým víťazom srdečne blahoželáme a prajeme veľa duchovných aj telesných síl, aby sme sa znovu s Božou pomocou o rok stretli na už 15. ročníku Pravoslaviády.

S láskou v Christu

brat čtec Daniel Havaj

Roždestvenský príbeh s nečakaným koncom

V roku 1994 dvaja Američania prijali pozvanie ruského ministerstva školstva vystúpiť na prednáškach o morálke a etike (vychádzajúcich z biblických základov) na stredných školách. Boli tiež vyzvaní, aby vystúpili v niektorých väzniciach, závodoch, hasičských zboroch a na policajných staniach, ako aj vo veľkom sirotinci. V tomto sirotinci bolo asi 100 chlapcov a dievčat, ktorých rodičia opustili alebo s nimi zle zaobchádzali, a preto sa ocitli v starostlivosti štátu.

Jeden z Američanov rozpovedal o tom, čo sa mu stalo v tomto sirotinci. „Rok 1994 sa chýlil ku koncu, blížili sa prázdniny a sviatky. Rozhodli sme sa, že prišiel čas, aby naše siroty - po prvýkrát - počuli tradičný príbeh o Roždestve Isusa Christa. Povedali sme im, ako Mária a Jozef prišli do Betlehema. V hoteli pre nich nebolo miesto, no našli útočisko v stajni, kde Mária porodila Isusa a uložila Ho do jaslí. Počas celého príbehu deti a zamestnanci sirotinca počúvali so zatajeným dychom. Niektorí sa dokonca naklonili dopredu a presunuli sa k okraju stoličky, aby nezmeškali ani jediné slovo.

Po dokončení rozprávania sme dali deťom tri kusy lepenky, aby z nich mohol každý vyrobiť jasličky. Deti dostali papierový štvorec vystrihnutý zo žltých obrúskov, ktoré sme so sebou priniesli. Podľa našich pokynov chlapci rozrezali papier na prúžky a položili ich do jaslí ako slamu. Mali sme tiež malé kúsky látky zo starých odevov jednej ženy a použili sme ich v jasličkách namiesto plachiet a prikrývkov. Bábika – dieťaťko - bola vyrobená zo svetlo hnedej plsti, ktorú sme so sebou priniesli zo Spojených štátov. Kým siroty dychtivo stavali jasle, prechádzal som sa po miestnosti a sledoval, či niektoré z nich nepotrebuje pomoc.

Všetko bolo v poriadku, kým som neprišiel k stolu, za ktorým sedel malý Miško. Mohol mať 6 rokov a práve dokončil svoju prácu. Pozrel som sa na jasličky, ktoré vyrobil, a ostal som zarazený: v jasliach nebolo jedno dieťa, ale dve! Hneď som zavolať tlmočníka, aby sa opýtal chlapca, prečo dal do jaslí dve bábiky. Miško zložil ruky na stole pred sebou, pozrel sa na svoju prácu a začal veľmi vážnym hlasom opakovať roždestvenský príbeh. Na tak malé dieťa, ktoré ešte k tomu počulo ten príbeh iba raz, opakoval ho veľmi podrobne - až sa dostal ku chvíli, kedy Mária uložila Isusa do jaslí. A tu už hovoril príbeh podľa seba a vytvoril mu nový koniec: „A keď Mária položila dieťa do jaslí, Isus sa na mňa pozrel a opýtal sa, či mám kde ostať. Povedal som Mu, že nemám ani mamu, ani otca, takže nemám kam ísť. Vtedy Isusko povedal, že môžem zostať s Ním. No ja som Mu povedal, že to nemôžem urobiť, pretože preňho nemám žiaden dar, ako mali ostatní. Napriek tomu som tak veľmi túžil zostať s Isuskom, že som začal premýšľať, čo by som Mu mohol dať namiesto darčeka. Napadlo mi, že by som Ho mohol zohrievať – nebol by to zlý darček. Preto som sa opýtal Isusa: „A ak ťa budem zohrievať, bude to stačiť namiesto darčeka?“ A Isus mi povedal: „Ak ma budeš hriať, bude to najlepší zo všetkých darov!“ Potom som vyliezol do jaslí, Isusko sa na mňa pozrel a povedal, že s Ním môžem zostať navždy. “

Keď Miško dokončil svoj príbeh, z jeho očí vyhrkli slzy. Rukami si zakryl tvár, sklonil sa k stolu, jeho plecica sa chveli a vzlykal a vzlykal. Malá sirota našla Toho, Ktorý ho nikdy neopustí a neurazí, Toho, Kto s ním ostane navždy. V tej chvíli som pochopil: nezáleží na tom, ČO máte vo svojom živote; záleží len na tom, KOHO máte pri sebe.

Preložila: Zuzana Petrovajová

Zdroj: <http://www.kopilochka.net.ru/HISTORY/24.php>

Otázka:

„Sláva Isusu Christu! Vo Sv. Písme sa na viacerých miestach spomína, že je dobré báť sa Boha. Napríklad: „Všetkých si uctíte, bratstvo milujte, Boha sa bojte, kráľa ctíte!“ (1 Pt 2, 17). Je strach pred Bohom v niektorých prípadoch len slabá viera v Jeho milosrdenstvo? Alebo každý strach pred Bohom je dobrý? Nie je nedostatok strachu pred Bohom vecou pýchy (v zmysle: Ja predsa nie som hriešny, nemusím sa báť Boha)? Ako sa správne báť Boha? Ďakujem za odpoveď.“

Peter**Odpoveď:**

Milý Peter! „Sláva na viki Bohu! Ako všetko na svete môže byť dobré aj zlé, tak aj strach môže byť dobrý aj zlý. Zlý strach je ten, keď sa človek tak bojí Boha, že sa k Nemu nechce vôbec priblížiť. Napriek tomu, že si to ľudia veľmi nechcú alebo nevedia priznať, mnohí ľudia dnes trpia takýmto strachom. Buď majú dojem, že Jeho prikázania sú príťažké a nepríjemné, čo nie je pravda, alebo sa im zdá, že ich hriechov je toľko, že ich nie je možné odpustiť. V takomto stave sa ľudia radšej ani nepokúšajú zmieriť s Bohom a snažia sa radšej si ešte užiť, kým nepríde Boží súd. Je to zlý a zbabelý strach. Príčinou takéhoto zlého strachu je tak, ako píšeš, veľmi často pýcha a malá viera v Božie milosrdenstvo a dobrotu.

No existuje aj dobrý, pekný, vznešený, hrdinský, spasiteľný a veľmi užitočný strach pred Bohom. Je to taký strach, keď sa človek bojí Boha ranit', sklamať, zarmútiť, zradiť, opustiť, pretože si uvedomuje, že Boh je živá Bytosť, že je to náš milujúci Otec, že Boh sa stal kvôli nám človekom, že sa o nás každú sekundu stará, že chce žiť s nami, byť blízko nás, chce byť jedným z nás, zdieľať všetko okrem hriechu s nami, byť pri našich starostiach aj radostiach, byť naším milujúcim Otcom a my Jeho milujúcim ľuďom. Takýto dobrý strach vedie k úcte k Bohu, k zachovávaniu Jeho slov, k živému a tesnému spoločenstvu s Ním, k Láске, Pravde a Múdrosti. Tento dobrý strach sa získava pokáním, čiže snahou nerobiť zlo, aby srdce nebolo zlé a tvrdé, ale dobro, aby sa v človeku prebudila schopnosť milovať, vážiť si, byť vďačný a správať sa k Bohu aj ľuďom s bážňou a dobrým strachom nespôsobiť komukoľvek bolesť. Takýto Boží strach robí život krajším a radostnejším.“

S láskou v Christu

prot. Štefan Pružinský, ml

Zdroj: bpmorthodox.sk/wp-content/uploads/html/otazky_archiv/033_strach_bozi.html

Stretnutie Christa so Simeonom

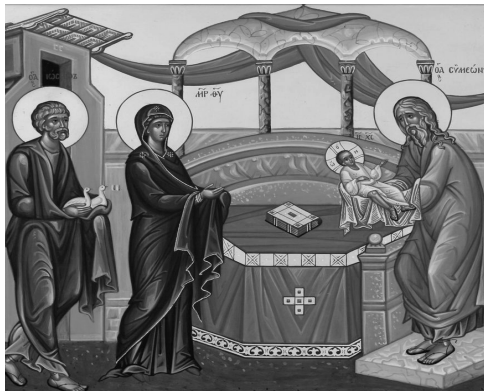
Sviatok Stretnutie Hospodinovo je jeden z veľkých sviatkov, ktorý predstavuje stretnutie malého Christa s jeruzalemským veľkňazom Simeonom, keď podľa židovského zákona na štyridsiaty deň od narodenia dieťaťa prichádza Bohorodica s Jozefom Obručníkom a malým Isuskom do chrámu. Tam ich vyčkáva starý Simeon, ktorému Duch Svätý oznámil, že neuzrie smrť prv, ako by videl Pomazaného (Lk 2,26). V kresťanskom svete je poznávaný aj ako Simeon Bohoprijemca. On spoznáva v Dieťati nielen Hospodina Christa, ale predpovedá Jeho utrpenie. V tom istom okamihu prichádza aj proro-

kyňa Anna, ktorá tiež poznala Christovu bohoľudskú prirodzenosť. Sv. evanjelista Lukáš nazýva Simeona „spravodlivým a bohabojným“ (Lk 2,25). Je zobrazený ako stavec s bielymi vlasmi a dlhou bradou. Jeho odev je zeleného odtieňa. Zelená farba je aj farbou Ducha Svätého a Simeon bol práve ten, v ktorom bol Duch Svätý (Lk 2,25). Vyniká tým, že stojí na schodíku, vyčkávajúc Christa s natiahnutými rukami, ktoré mu môže zakrývať rúcho ako znak vážnosti. Na niektorých ikonách už vidíme, ako drží v rukách samotné Dieťa. Zbožne sa k Nemu nakláňa a jeho tvár je presvetlená nežným pohľadom, ktorý hovorí: „Lebo moje oči videli Tvoje spasenie, ktoré si pripravil pred obličajom všetkých ľudí“ (Lk 2,30).

Prorokyňa Anna sa dožila 84 rokov, keď prišiel Christos do chrámu. Ako vdova žila v mnohých odriekaniach a v modlitbe, za čo sa jej dostalo veľkej radosti v posledný deň jej života, a to takej, že videla Božieho Syna. V tichosti stojí za Simeonom. Jej slová – proroctvo sú zhrnuté na zvitku, ktorý drží v ruke: „Toto Dieťa stvorilo nebesá i zem.“ Niekedy môžu ona aj Simeon ukazovať pravou rukou na Isusa, čomu môžeme rozumieť tak, že požehnávajú Dieťa, Jeho matku a Jozefa.

Jozef má pokorný, jednoduchý výraz. Ruky má zahalené v zelenom plášti a drží v nich prinášanú obet chudobných - dve hrdličky alebo holubičky. Dve hrdličky sú symbolom Starej a Novej zmluvy. Okolo pása mu visí mešec s peniazmi, pretože za očistenie Márie bolo potrebné zaplatiť päť strieborniakov.

Mária prejavuje kráľovskú vznešenosť. Maforion - závoj červenej farby, ktorý ju zahaluje až po kolená, predstavuje utrpenie. Modrý spodný odev

symbolizuje jej úlohu ako Matky Božej a zástupníčky ľudského rodu. Prichádza so strachom, vážnosťou a zahalenými rukami ako gestom obete, lebo darovala svojho Syna. Zlaté hviezdy na čele a ramenách sú znameniami jej panenstva. Má zármutok v tvári, pretože jej starec Simeon predpovedal veľkú bolesť: „Ajhľa, Tento je položený na pád a na povstanie mnohých... ale aj tebe prenikne dušu meč“ (Lk 2, 34).

V strede ikony je Dieťa - Christos - Boží Syn, ktorý je slávnostne prinášaný do chrámu. Symbolicky sa nachádza v strede svätyne, ktorá je namalovaná za Ním. Toto Dieťa prišlo, aby oslobo-

dilo človeka od viny a hriechu, a navrátilo mu starú dôstojnosť. Christos spolu s oltárom pod Jeho nohami predstavuje Jahňa – obeť, ktorú ide podstúpiť. Na oltári môže byť položený kalich ako symbol obete alebo kniha – Sväté Písmo. Nad Ním je červený baldachýn, ktorý symbolizuje to, že sa dej odohráva vo vnútri budovy. Dieťa má oblečenú tuniku, ktorá predstavuje nestvorené Božie svetlo. Niekedy môže rukami žehnať, alebo sa „túli“ v Máriinom náručí, ako keby malo strach zo starcových rečí o utrpení, ktoré Ho čaká, a chcelo to oddialiť. Christov strach vychádza z Jeho ľudskej prirodzenosti.

Na niektorých ikonách môžeme vidieť aj viac postáv, ktoré sú len akýmiś svedkami udalosti, ktorá sa stala. Každý človek sa môže stretnúť s Christom, každý z nás môže byť starec Simeon a prijatý Isusa do svojich rúk, a to tým, že prijíma Jeho sv. Telo a Krv v podobe Eucharistie.

Zdroj:

Episkop niški dr Jovan (Purić), Praznične ikone

Zoran Jovanović, Azbučnik pravoslavne ikonografije i graditeljstva
Egon Sendler, Ikony Krista.

Spracovala: Ľubomíra Kosová

O rodine

„Horiaca lampada v našom dome znamená, že anjel ochranca je tu na svojom mieste. Odovzdajte všetko do Božích rúk a nestarajte sa o budúce. Čo bude pre vás potrebné a spasiteľné, to Hospodin pošle.“

Starec Jeroným Eginský

„Deti sú živé ikony, starajte sa o ne, nekazte v nich Boží obraz svojou nepozornosťou a nedbanlivosťou.“

Archimandrita Ján Krest'ankin

„Snažte sa získať detskú jednoduchosť – naivitu v kontakte s ľuďmi i v modlitbe k Bohu. Jednoduchosť je najväčším blahom a prednosťou človeka. Boh je dokonalý v jednoduchošti, pretože je dokonale blahý a dokonale duchovný. Aj tvoja duša nech sa nedelí na dobro a zlo.“

Sv. prav. Ján Kronšadtský

„S kýmkoľvek by človek začal budovať rodinný život, musí prejsť obdobím skúšok. Ved' ideálne šťastie neexistuje. Šťastie je potrebné pestovať trpezlivosťou z oboch strán.“

Archimandrita Ján Krest'ankin

„Najväčší nepriateľ rodinného života je egoizmus. Tajomstvo rodinného života spočíva v tom, aby sme sa naučili odpúšťať. Netreba meniť manželku, ale seba. Nesnažte sa byť učiteľom svojej ženy. Najlepší spôsob, ako ju niečomu naučiť, je ľúbiť ju.“

Athoský starec Gabriel Karejský

Spracovala: Eva Kahancová

Zobrať sa z lásky je nemožné (pokračovanie)

Ešte jedna dôležitá otázka pre všetkých. V Cirkvi je presný systém na klasifikáciu príbuzenstva. Napríklad, medzi matkou a dieťaťom je prvý stupeň príbuznosti, medzi vnukom a starou mamou je druhý stupeň, medzi bratom a sestrou druhý, medzi strýkom a synovcom tretí. Stupeň sa určuje číslom vzostupnej a zostupnej línie k spoločnému predkovi. A teraz už tá otázka: čo si myslíte, aký je stupeň príbuzenstva medzi manželmi? Cirkev hovorí, že medzi mužom a ženou je nulový stupeň príbuzenstva. Čo to znamená? A aký mám stupeň príbuzenstva so svojou nohou? Nijaký stupeň! Je to moja noha, je to časť môjho tela, a nie nejaká príbuzná. Rovnako aj žena je časť môjho tela, a nie moja príbuzná. Tak napríklad, medzi mnou a bratom mojej ženy je tiež druhý stupeň príbuzenstva ako je medzi ním a mojou ženou.

Cirkev vždy vedela, že muž je bližší „príbuzný“ ako syn. Stokrát bližší. Nám to teraz príde nepochopiteľné či zvláštne, ale takých sto – dvesto rokov dozadu to bolo jasné každému kresťanovi. Ak by náhodou chcela žena odísť od svojho manžela a vrátiť sa k svojim rodičom, tí by ju jednoducho späť neprijali. „Máš muža, chod'

a vráť sa k nemu! Ak si odišla od manžela, nechceme ťa ani vidieť!”

Predtým bol rozvod absolútne nemysliteľný. Jednoducho to nikomu ani nenapadlo. Prečo to bolo nemysliteľné? Pokúsim sa vám to vysvetliť. Predstavme si nejakú mamičku, ktorá vychováva svoje dieťa. Keď má dieťa rok, všetko je dobre, dieťa je rozkošné. Keď má dva roky, prichádzajú prvé problémy, keď má tri, je ich už viac, ale dá sa to ešte vydržať, v siedmich sú už vážne problémy a keď dieťa dovŕši deviaty rok, mama vyhlási: „Akosi sa mi prestal môj syn páčiť. Nepočúva ma, začal byť drzý a má zlé výsledky v škole. Ako dlho to mám ešte trpieť? Dost! Stačilo. Zajtra podám žiadosť o rozvod.

Takého syna nepotrebujem.” Je nám jasné, že niečo také je absurdné. So synom sa rozvádzať je zakázané. Prečo je potom povolené rozvádzať sa s mužom?

Predtým mali ľudia v hlave „poriadok“ a vedeli, že rozvádzať sa s mužom alebo ženou je horšie, ako sa rozvádzať so synom alebo dcérou. Keď je jedna noha chorá a nemôže chodiť, nebežíme predsa k chirurgovi: „Pán doktor, rýchlo mi amputujte nohu! Stúpil som na kliniec,“ ale budeme sa snažiť všetkými možnými spôsobmi ju vyliečiť a len v tom prípade, ak ochorenie nohy sa môže preniesť na zvyšok tela, ideme pod chirurgický nôž. Rovnako je to aj s rozvodom – všetkými silami sa musíme snažiť o zachovanie rodiny a iba vtedy, ak je nebezpečenstvo, napríklad, že opitý muž ublíži synovi alebo ho stiahne na svoje zlé chodníčky, môžeme podať na rozvod.

Ako sme už povedali, muž a žena sa stávajú jedným telom. A naozajstný muž miluje svoju ženu už len preto, že je to jeho manželka, že sú jedným telom. Samozrejme, ak má žena okrem toho aj nejaké pekné vlastnosti charakteru, je to len dobre. Ak aj nie sú, správny muž bude napriek tomu milovať svoju ženu.

To, že sú muž a žena jedno telo, nie je len akási pekná metafora. Ale hovorí to o tom, že všetko, čo sa deje s jedným z partnerov, sa reálne odráža na tom druhom. Ak sa manželia snažia s Božou pomocou prekonať všetky nástrahy a problémy rodinného života, po nejakom čase môžu skutočne pocítiť, že sa stali jedným telom. Všetci sme už, myslím, neraz počuli podobné príbehy: Matka vypravádza svojho syna na vojenčinu. Ten sa nachádza v niekoľkých tisíckach kilometrov od svojho domova, no v momente, keď sa mu niečo stane, matka to srdcom vycíti. Aj Boh dáva manželom takúto blahodať, vďaka ktorej môžu „cítiť“ jeden druhého viac, ako matka svoje dieťa. Doslovne tak, že keď jedného z nich uštipneš, druhý povie „au“. Niekedy môžeme počuť od ľudí, ktorí prežili veľa rokov v manželstve, že sa im stáva, že keď jeden z nich niečo povie, ten druhý povie, že myslel na to isté. U verných manželov sa objavujú nielen rovnaké pocity, ale aj myšlienky a túžby. (pokračovanie)

Podľa knihy prot. Ilji Šugajeva „Odin raz na vsju žizň“

Spracovala: Jana Kapraľová

Milí čitatelia časopisu Istina, drahí mládežníci, v tomto roku budeme oslavovať 30 rokov od založenia Bratstva. V každom čísle vám prinesieme rozhovor s bývalými mládežníkmi, terajšími otcami duchovnými a matuškami, ktorí sa podieľali na jeho vzniku. V prvom januárovom čísle sme si pre vás pripravili rozhovor s otcom Jánom Biloruským, za ktorý mu veľmi pekne ďakujeme.

1. Čo vás viedlo k práci s mládežou? Prečo ste sa rozhodli venovať práve mládeži?

Prvým spúšťačom k práci s mládežou bol otec Cap, vtedy ešte študent Alexander, ktorý chodil raz týždenne k evanjelickej mládeži, aby nabral skúsenosti. Tieto skúsenosti chcel preniesť do našej Cirkvi, a tak začal brávať aj nás niektorých so sebou. Náš vtedajší špirituál otec Sergej Cuper nechcel, aby sme chodili niekde inde, a tak mal veľkú túžbu založiť spoločenstvo mladých ľudí aj v našej Cirkvi. Tak v nedeľu po liturgii otec Sergej a my bohoslovci sme čakali na mladých pravoslávnych pri chráme a pozývali sme ich na nasledujúcu sobotu na naše prvé stretnutie.

Prvé stretnutia sa konali u nás - v rodičovskom dome. Bohoslovci si pripravili prednášku, na ktorú potom bola diskusia, a takto to pokračovalo. No mladých ľudí to až tak veľmi nezaujalo, tak sme urobili jednu časť duchovnú a druhú časť pracovnú. Začali sme vyrábať rôzne veci, napr. lepili sme ikony na drevo, maľovali a lakovali, potom sme ich predávali na chrámových sviatkoch. Videli sme, že ak pracujeme, tak k nám začalo prichádzať viac a viac mládeže. Za tieto peniaze sme urobili prvý letný prázdninový výlet v počte okolo 20 ľudí. Táto letná akcia oslovila ďalších mladých, s ktorými sme sa stretli počas tohto výletu a pripojili sa potom k nám pri ďalšej našej práci, čím sa začal zväčšovať počet mladých v našej organizácii.

Potom nasledovali ďalšie akcie. Po prázdninách sme už začali vyrábať darčeky pre deti a pripravovať program na sv. Nikolaja. Táto akcia sa uskutočnila na bohosloveckej fakulte. V tejto akcii nás podporil otec Pružinský st. a otec Gerka, ktorý dodnes veľmi spolupracuje s mládežou, ako aj s deťmi. Potom prišiel prvý snem, registrácia pred štátom s názvom Bratstvo pravoslávnej mládeže v Československu. S týmto snemom nám pomáhal nebohý riaditeľ EÚ- otec I. Belejkanič a za vладыку Nikolaja bolo prvé stretnutie na EÚ v Prešove v počte viac ako 250 osôb. Po tomto sneme sme boli prijatí aj do celosvetovej pravoslávnej mládežníckej organizácie SYNDESMOS. Stanovy pre snem pripravil otec Žalčík a na sneme som bol zvolený za prezidenta a otec Šak za viceprezidenta.

2. Ako ste zvládali postarať sa a zaujať toľko detí v táboroch v dedinke Ruská Volová ?

Potom prišli na rad tábory. Vysvätili ma v roku 1988 za kňaza a menovali ma na farnosť Klenová a Ruská Volová. Ako mladý človek, tak asi chcel Hospod' Boh, som od 16 rokov chodil ako inštruktor a potom ako vedúci po letných táboroch, a tam som sa naučil pracovať s deťmi. To všetko som preniesol do našich táborov už spolu s manželkou. Prvý tábor sme pripravili s otcom Šakom, bol na farnosti Ladomirov, na dvore u otca Pastera. Pomáhali všetci okolití kňazi, nebohý otec Sičák, otec Gliganič a otec Mitrik. Samozrejme, že aj otec Paster so svojou matuškou. Po čase sa k nám pridávali aj ďalší kňazi. Matušky varili a kňazi sa venovali deťom spolu s mládežníkmi. Ďalší rok už začali tábory v Ruskej Volovej, kde nám veriaci zapožičali dom a pozemok.

Touto cestou by som chcel poďakovať za vtedajšiu počiatočnú prácu kňazom, ktorí sa starali o duchovný program v táboroch; všetkým vedúcim, ktorí boli zapálení pre túto prácu a všetkým deťom, ktoré sa každoročne vracali do Ruskej Volovej. Poďakovanie patrí aj všetkým kuchárkam, ktoré v rámci svojho voľného času a bez náhrady varili pre všetkých v týchto táboroch. Myslím, že z týchto táborov vzišlo veľa krásnych priateľstiev, manželstiev a hlavne mnohí chlapci sa oddali práci a službe Bohu ako kňazi, alebo vstúpili do mníšskeho stavu a mnohé dievčatá sa stali matuškami.

3. Vnímate nejaký rozdiel v práci s mládežou za vašich čias a dnešnou mládežou?

Áno, vtedy sme nemali nič, iba veľký zápal pre prácu a pre poznávanie niečoho nového. Dnešná mládež má mnoho možností, viac prostriedkov finančných aj priestorových, no nie je tam tá iskra a odhodlanie pre prácu, akú sme mali my. Som rád, že sú ľudia, ktorým ešte stále záleží na mládeži a pracujú s ňou. Daj im Bože veľa síl!

4. Aký odkaz by ste dali dnešným mladým ľuďom, ktorí sa snažia venovať a organizovať mládež?

Môžete robiť, aj čo by ste nechceli, ak nemáte s kým pracovať. Môžete robiť

akcie akokoľvek krásne, ak sa na nich skoro nikto nezúčastní. Môj odkaz je , aby sa mladí zúčastňovali akcií, ktoré pre nich pripravuje vedenie BPM a mládežnícke skupiny, lebo robia to pre vás. Nehľadať si výhovorku, prečo nemôžem prísť, alebo že sa mi nechce, nemám čas. Odmenou pre nich je, že prídete. Pokiaľ ste mladí, stretávajte sa, navštevujte sa, pomáhajte si navzájom, privádzajte ďalších mladých k tejto práci, lebo tým ich privádzate k našej viere a Bohu.

Nakoniec prajem veľa úspechov vedeniu Bratstva a časopisu ISTINA. Ďakujem za oslovenie k rozhovoru.

vedenie BPM

Ісуско ся народив

Люде світа, всі народы!
Звізду ясну ці відите?
То Ісуско ся народив,
Царь небесный, наш спаситель.

У вертепі на солومی
повитий є пеленами.
Із Осіфом в бідным домі
тулить ся ку своїй мамі.

А Маріє, мати славна
з ласков го пельнує,
бо пророків звість прадавна
ся днесь высьнює.

Люде світа, всі народы,
радуйте ся і співайте!
Ісуско ся днесь народив,
щіро ёго привітайте!

Людміла Шандалова

OVEČKA 1

Milé deti!

Tieto stránky sú venované práve vám. Tento rok sme si pre vás pripravili zaujímavé aktivity a úlohy z Novej Zmluvy.

Život Isusa Christa a zázraky, ktoré konal.

RYBÁRI ĽUDÍ

RYBÁRI L'UDÍ

Keď sa Isus prechádzal popri Galilejskom jazere, zbadal dvoch bratov. Jeden z nich bol Šimon, známy ako Peter, a ten druhý bol Ondrej (Andrej). Obaja boli rybári a práve hádzali do mora svoje siete.

Isus im povedal: „Pod'te so mnou! Urobím vás rybármi ľudí!“ Bratia sa začudovali. O niečom takom ešte nikdy nepočuli. „Budete mať na starosti ľudí namiesto rýb.“ Vtedy obaja bratia zanechali svoje siete a odišli za Ním.

Isus šiel ďalej, až kým nezazrel Jakuba a Jána, Zebedejových synov. Sedeli v člne a spolu s otcom opravovali svoje siete. Isus ich požiadal, aby aj oni išli s Ním. Rozlúčili sa s otcom a hneď opustili čln, a odišli s Isusom.

V ten deň Isus vyučoval ľudí na brehu jazera. Ned'aleko boli priviazané rybárske člny. Isus nastúpil na čln, ktorý patrilo Šimonovi. Požiadal Šimona, aby odrážal čln kúsok od brehu. Potom z člna učil ľudí, ktorí sedeli na brehu jazera.

Keď skončil, povedal Šimonovi, aby zatiahol kúsok ďalej od brehu, do hlbšej vody. Šimon počúvol. „A teraz hod'te siete a chytajte ryby,“ povedal Isus. „Pane,“ odpovedal Šimon, „celú noc sme sa namáhali a nič sme nechytali. Ale na Tvoje slovo spustím siete.“

Šimon hodil siete cez palubu. Naplnili sa stovkami rýb. Boli také preplnené, že sa začali trhať. „Potrebujeme pomoc,“ volal Šimon na ostatných rybárov.

A tak im Jakub s Jánom priveslovali na pomoc a spolu vyt'ahovali z vody bohatý úlovok. Len čo skončili, člny sa takmer začali potápať. Rýb bolo priveľa.

Keď Šimon videl všetky tie ryby, uvedomil si, že Isus je Boží Syn. Padol pred Ním na kolena. „Pane, nepribližuj sa ku mne. Som iba hriešnik.“ Isus Šimonovi povedal: „Neboj sa! Odteraz budeš loviť ľudí.“ Keď sa muži priblížili k brehu, zanechali všetko, aby sa stali Isusovými učeníkmi.

Učíme sa cirkevnoslovanský jazyk (CYRILIKU)

Ɖ ƒ, Ϝ, ϝ

Ɖ ƒ

Ϝ ϝ

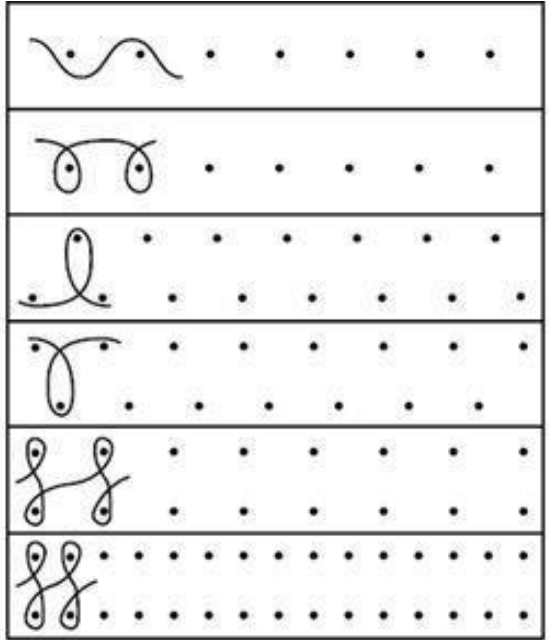
SLOVNÍČEK

SLOVO	VÝSLOVNOSŤ	VÝZNAM
ϝ ΠΑΤΟΙΩΤΖ	pjatosót	cyrilská cifra pre číslo 500
Ϝαραώης	faraón	faraón, kráľ
Ϝαρισαίη	fariséj	farizej
Ϝασόλι	fasóli	figy
Ϝελόνη	felón	felón, riza, časť bohoslužob. oblečenia
Ϝίνικη/Ϝίνικη	fínik/fíniks	palma

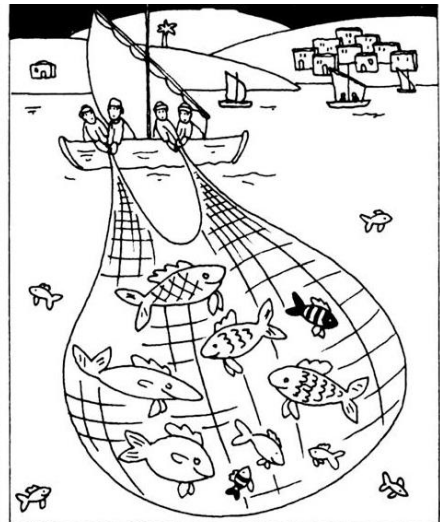
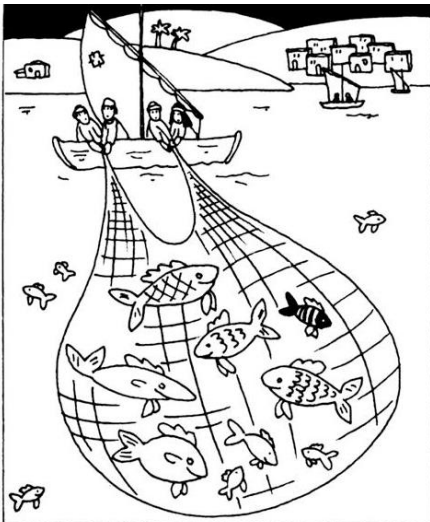
Úlohy pre škôlkarov

- Rybári ulovili toľko rýb, že sa im trhali siete. Pomôž im ich zašit'. Dokonči vzory šitia na obrázku.

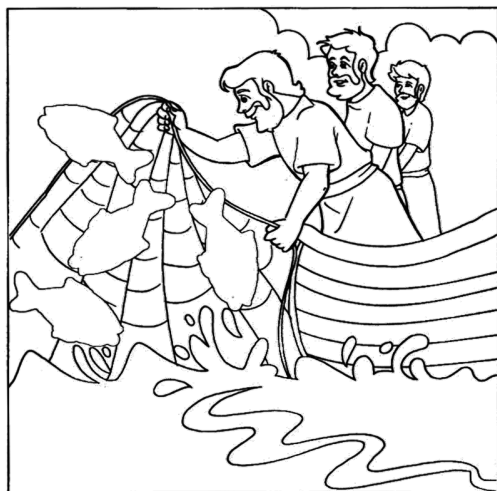
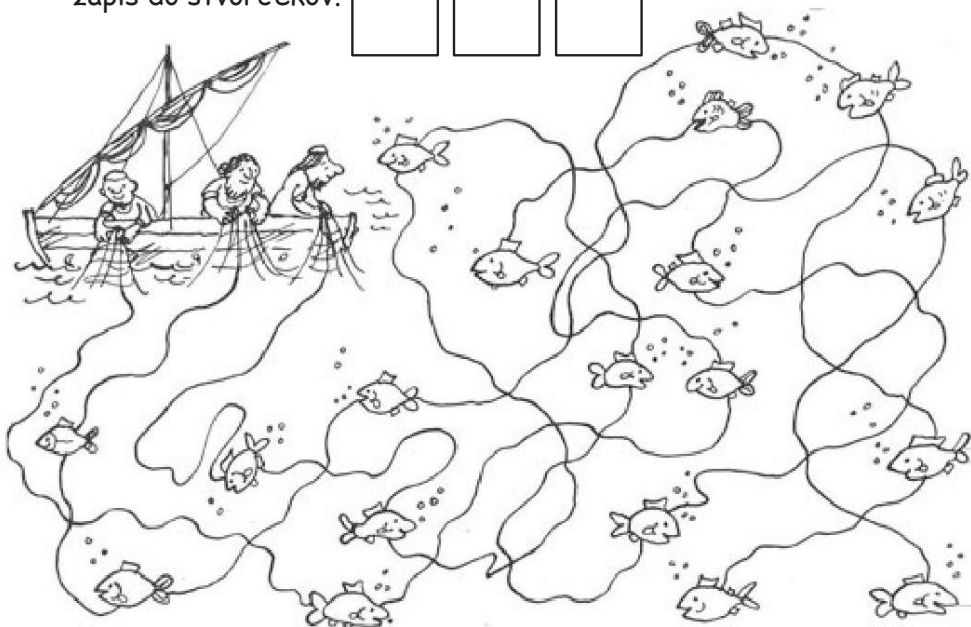

- Nájdi 10 rozdielov medzi obrázkami a zakrúžkuj ich.

- Rybári spustili tri siete do vody. Každá sieť zachytila iný počet rýb. Spočítaj ryby v každej sieti, vyfarbi ich rôznymi farbami a ich počet zapíš do štvorčekov.

--	--	--

- Nájdi správny obrys pre každú ryбку. Potom vyfarbi prvú ryбку žltou farbou, druhú červenou, tretiu hnedou a štvrtú oranžovou. Tými istými farbami vyfarbi aj ich obrysy v sieti.

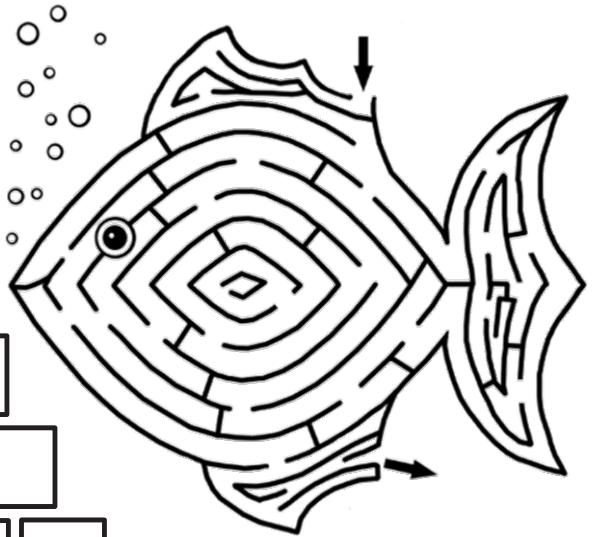
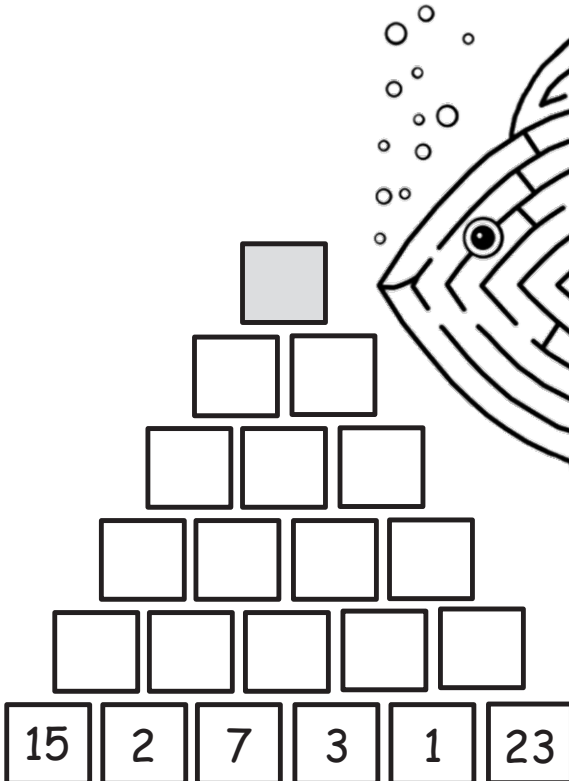

Úlohy pre školákov

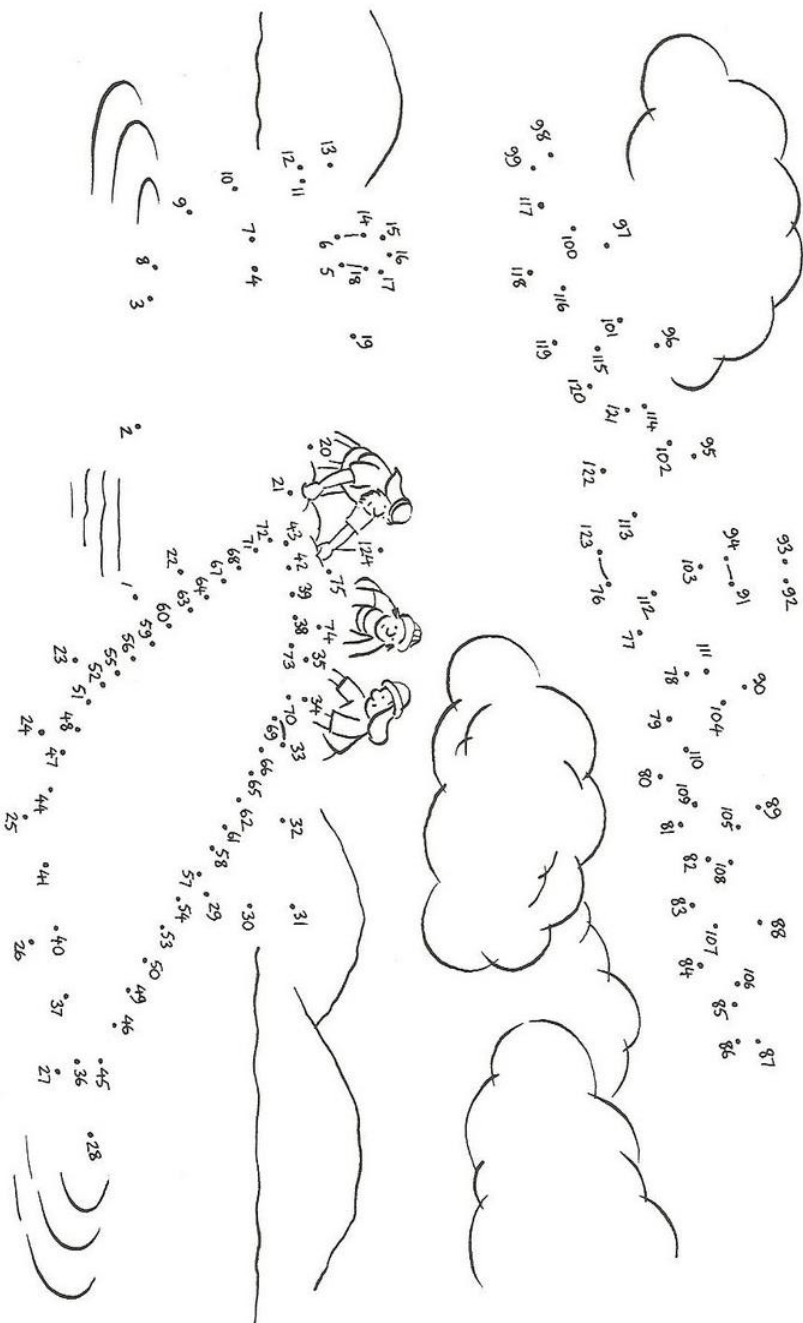
Aj po Vzkriesení nášho Spasiteľa vykonal Isus podobný zázrak pri love rýb. Stretáva učeníkov pri Tiberiadskom mori. Apoštoli lovili celú noc, ale neúspešne. Vtedy im Isus hovorí, aby hodili siete z pravej strany lode. Hodili teda a pre množstvo rýb nevládali sieť vytiahnuť. Keď vytiahli sieť na breh, zistili, že ich bolo

- Doplň čísla do prázdnych políčok v pyramíde tak, aby súčet dvoch susedných čísiel v riadku bol rovný číslu nad týmito číslami a dozvieš sa počet chytených rýb.

- Isus povedal Petrovi: „Chod’te do hlbokaj vody a spustite siete na lov.“ Čo sa stalo potom? *Odpoveď nájdeš v Biblii (Lk 5, 1-9).*

- Pozorne si prečítaj báseň a nauč sa mená Isusových učeníkov. Všimni si, aké druhé mená im prislúchajú, odkiaľ pochádzali a v akom príbuzenskom vzťahu boli.

Isus si vyvolil týchto učeníkov

Šimon Peter a Ondrej,
boli bratia z Betsaidy.

Natanael Bartolomej
prišiel z Ptolemaidy.

Bratia Ján a Jakub,
synovia Zebedeja

a druhý Jakub,
ten bol syn Alfeja.

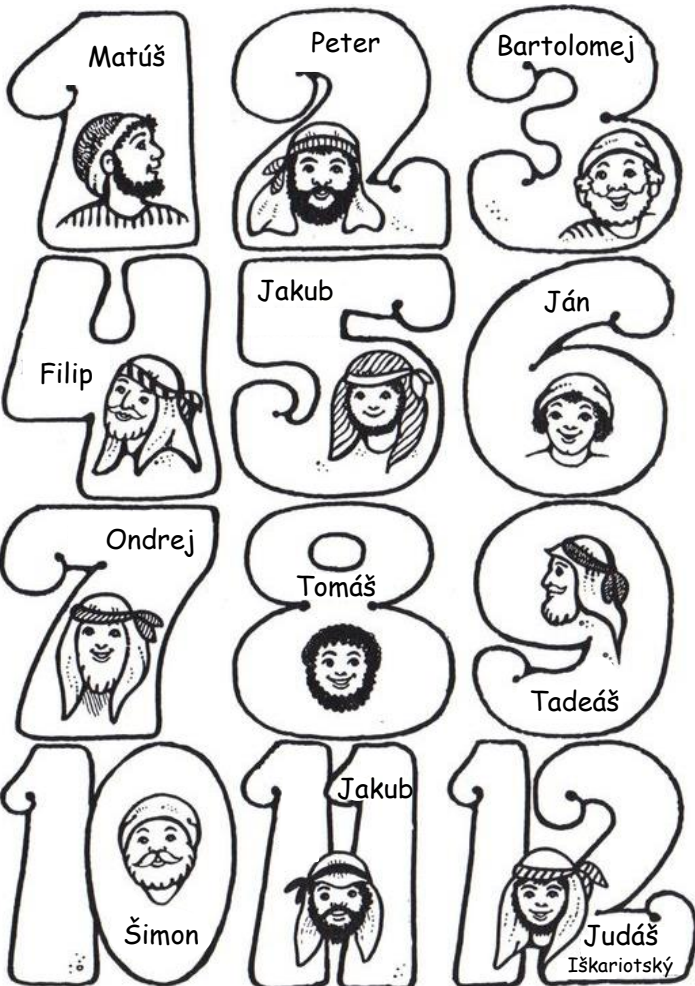
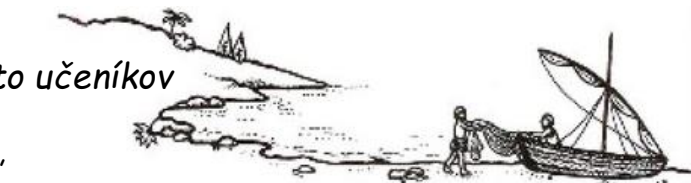
Jeho brat Matúš
Lévi bol mýtnikom

a Šimon Kananejský,
nazvaný Horlivcom.

Filip z Betsaidy,
Júda Tadeáš,

Tomáš Didimus,
posledný Judáš.

Tí všetci stali sa
po vôli Isusa,
na ich veľký údiv,
rybármi ľuďí.

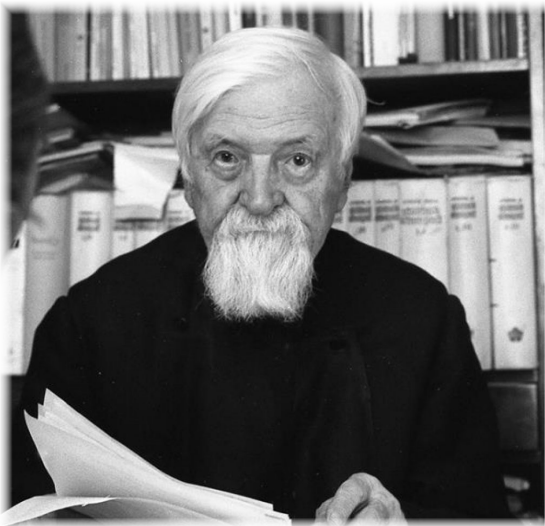
pripravila mátuška Natália

Cirkev a čas v učení rumunského teológa Dumitru Stăniloae

Veľa atramentu a papiera minuli múdre hlavy pri hľadaní odpovede na otázku, čo je to čas. Dnes už vieme, že čas nie je len fyzikálna veličina, ale aj psychologická kategória. Veď minúta v zubárskom kresle sa nám zdá ako hodina a popoludnie s priateľmi uletí rýchlejšie, než oblaky na nebi. Zrnká času tvoria piesok v presýpacích hodinách dejín.

Ako sa na fenomén plynutia času v Božích hodinách pozerá Pravoslávie? „*My nemáme potrebu aktualizácie ako katolíci a nepotrebujeme ani inovovať ako protestanti, pretože žijeme v čase Cirkvi.*“ Čas Cirkvi je večné teraz. „*Nepotrebujeme nič rekonštruovať, nič pridávať ani odstraňovať, neprahne po duchu renesancie či fundamentalizmu.*“ Tieto slová vyriekol duchovný rytier rumunského teologického myslenia Dumitru Stăniloae, skvelý dogmatik, prekladateľ Filokalie do rumunčiny a rodák z transylvánskej dedinky Vlădeni, ktorý do tvrdej pôdy európskych univerzít zasieval horčičné semienka pravoslávnej spirituality. Do jeho tváre sa vpísalo celé dvadsiate storočie.¹

Voňavé vavríny vedy však zranil ostnatý drôt komunistickej väznice v Aiud. Za mrežami skončili vari všetci priatelia kultúrno-filozofického krúžku *Horiaci ker*². Po prepustení v roku 1963 dýchol na otca Stăniloae závan slobody, no režim mu bol stále v päťach. V čase, keď *părintele*³ Dumitru opustil brány väzenia, sa brány pápežského štátu otvárali pred novým zasadnutím Druhého vatikánskeho koncilu, ktorý sa v rímskom katolicizme zmenil na hlásnu trúbu *aggiornamenta*.⁴ Otvorme okná, vpustíme do svätyne závan čerstvého vzduchu! Tak bili na poplach katolícki preláti, akoby vzduch v chráme premodlený krásou bol toxický... V (r)evolučnom zápale ošklbali živý strom starej tridentskej liturgie až tak, že na ňom nezostali ani kvety, ani listy, iba holé konáre strúchnivené červotočom aktualizácie. Naši predkovia budovali mosty tradície, aby sme po nich kráčali – a nie aby sme ich spálili.

1 Žil v rokoch 1903 – 1993.

2 po rumunsky *Rugul aprins*

3 Rumunské oslovenie duchovného otca, kňaza, je novolatinským pokračovaním starobylého substantíva *parens* – rodič. Sloveso *pario* (v infinitíve *prézenta aktíva parere*), porodiť, má starý indoeurópsky základ a znamená „dať silu života“. Kňaz je podľa tejto etymológie „otec, ktorý posilňuje“.

4 Taliansky termín *aggiornamento* je oživenie, obnova, vdýchnutie nového ducha, doslova vánok nového dňa (giorno v modernej taliančine označuje deň, vrátane toho astronomického).

Dumitru Stăniloae vedel, že s každou zmenou, ktorá proti Božej vôli tasí meč, prichádza určitá strata (častokrát väčšia, než domnelý zisk). Veď protestantská revolúta, akokoľvek myslená úprimne, „vyliala s vaničkou aj dieťa“. Protestanti Evanjelium zúžili, katolíci ho rozšírili. Otec Dumitru, ktorý v roku 1932 prijal dar kňazskej chirotonie, preto dvíha varovný prst: „*Ortodoxia neciti potrebu prepašovať do svätostánku koncepty intelektuálno-filozofickej gymnastiky, ani drancovať sakralitu jej zjednodušovaním.*“ Mudrovanie bez modlitby a mantra jednoduchosti sú dva póly tohto istého magnetu.

Simplifikácia, zjednodušenie, môže byť dobrá i zlá. Ak sa jednoduchosť stoťožuje s primitivizmom, prázdnotou či s umelecko-duchovnou chudobou, dokáže v dejinách narobiť toľko škôd, ako povodeň. Základ tohto slova, latinské *simplex*, obracia náš pohľad na Jedno (v gréčtine το έν), pred ktorým skláňal sivovlasú hlavu už Platón, a ktoré v termíne *henológia* túžil osláviť francúzsky neoscholastik Étienne Gilson. Antickí myslitelia sa v koncepte Jedného priblížili biblickému monoteizmu – viere v jedného Hospodina. Zjednodušovať tak znamená očistiť si myseľ od mnohého (zbytočného), ktoré nám komplikuje cestu k jedinému Bohu.

Čas je pre Cirkev formou, do ktorej odtláča svoje sväté stopy. „*Pre ortodoxiu znie katolícky výrok ecclesia semper reformanda⁵ cudzo,*“ píše rumunský majster teológ, „*pretože my uprednostňujeme hovoriť semper conformis cum omni tempore, čo znamená byť vždy konformný, súhlasný, zhodný s každým časom, s časom Christa.*“ Otec Stăniloae nám nechce povedať, aby sme loď Cirkvi potopili v mori času a „prispôsobili sa“ väčšine. Naopak, ukazuje nám, že kresťanstvo môže rovnako užitočne kvitnúť v každej historickej epoche bez toho, aby „pristrihlo“ svoje učenie podľa šablóny doby a prinieslo tak obeť dejinám ako pohanskej modle.

Prečo pohanstvo reagovalo na kresťanskú zvesť flexibilnejšie, než náboženstvo Starého zákona? Rímski vojaci videli na Christovom kríži trojjazyčný nápis. Mnohí z nich rozlúštili iba latinské *Rex Iudeorum*, kráľ židovský. Čo je na tom zvláštne? Rimania čítali v teoforickom⁶ slove *Iudeorum* (Židov) genitív *deorum* (bohov). Pochopili, že učiteľ z Nazareta je Rex deorum, kráľ všetkých bohov! Slovná hračka pomohla pohanskej latinskej duši pochopiť, kto tam vlastne visí na kríži. Boh používa dejiny, situácie i jazyky na spásu, nie na zatratenie.

Čas je reťaz. Čo povieť na toto prirovnanie? Na prvý pohľad znie zaujímavo, ale... Reťaz je tvorená článkami, ktoré na seba vzájomne nadväzujú. Druhý vychádza z prvého a bez dvoch by nebolo tretieho. Je vyjadrením otrockej závislosti, kým kresťanstvo dáva piť z kalicha slobody. Aj tá najpevnejšia reťaz sa jedného dňa roztrhne alebo zhrdzavie.

Staroveké orientálne civilizácie mali trochu inú predstavu. Čas chápali v podobe jemného kruhu. Dejinné udalosti sa opakujú, len vždy na inej úrovni. Oba kon-

5 Cirkev sa musí neustále reformovať, hovorí latinský výrok, ktorý sa v západnom kresťanstve výrazne skloňoval v súvislosti s nástupom luteránskej reformy. Je to pôvodne protestantský nástroj autorevizie čiže vnútornej kontroly, či sa cirkevné spoločenstvo neodklonilo od apoštolského učenia. Po Druhom vatikánskom koncile si toto tvrdenie osvojil aj pápežský košíar. Bez pevných nôh dogmatiky a patristickej tradície sa však nástroj nesprávne používa na ospravedlnenie rôznych sekulárnych novôt, ktoré sa skrývajú za zásterku ustavičnej reformy.

6 bohonosnom

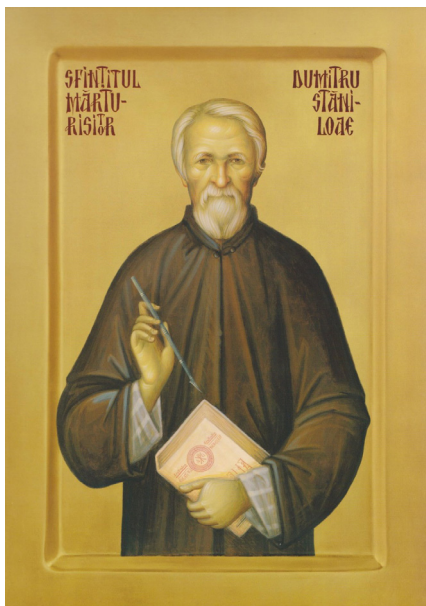
cepty majú svoje limity a teológ Stăniloae odhaľuje ich slabiny ako chirurg času: „*Ortodoxia nie je stvorená z toho či onoho prvku nejakého historického obdobia.*“ Nie je to skladačka deliaca dejiny na farebné sklíčka mozaiky a netočí sa v bludnom kruhu staroorientálnej cyklickosti. Cirkev pozýva k jednote „*bez zmiešania a rozdelenia*“, a hoci operuje v čase, mysticky stojí „nad“ dejinami.

Ako nám potom otec Stăniloae, tento filozof dejín v kňazskom felóne, vysvetlí „machuľu“ byzantského vplyvu, ktorou biele rúcho východnej Cirkvi poprúka-li ostré perá spisovateľov z éry osvietenstva?

„*Nie byzantské myslenie vytvorilo kresťanskú spiritualitu, ale naopak, autentické kresťanské prežívanie dalo vznik byzantskému mysleniu a umeniu.*“ učí Rumun, ktorého hlas počúval Berlín, Paríž, Londýn či Oxford. „*Liturgia Cirkvi sa nezrodila z byzantského myslenia (!), ale byzantské myslenie samo povstalo na základoch živej liturgie Cirkvi!*“ Verbálna päť Dumitru Stăniloae rozmotala pavučinu predsudkov, ktorá sa vinie aj okolo Agory významných univerzít Západu.

Ani ďalšie kliše rozšírené v západných akademických kruhoch, podľa ktorého bolo islamské zjatie pre balkánske Pravoslávie „zlými časmi“, v teologickej pôde nezapustí koreniok. Čas nie je dobrý ani zlý. Dobrými a zlými môžu byť len ľudia, presnejšie, ich správanie, ktoré si v tej-ktorej historickej epoche pýta miesto pod Slnkom.

Vedomie, že dejiny píše každý človek ako mravček (a nielen hŕstka horných desaťtisíc!) objavila pod lupou mikrohistorického výskumu relatívne mladá veda – historická antropológia. Tá vznikla v sedemdesiatych rokoch 20. storočia vo frankofónnom a anglosaskom svete. Na jednotlivca konajúceho v časovo-geografických súradniciach však ďalekohľad Pravoslávia zamieril už dávno. Dajme opäť hlas Dumitrovi Stăniloae: „*Človek, ktorý v sebe nesie celú škálu pocitov, biologické a chemické procesy, inteligenciu a um, je sám osebe malým vesmírom. Každá ľudská bytosť je v skutočnosti Cirkvou.*“ Malá Cirkev a malý vesmír – žiadna iná doktrína, ani polopohanský humanizmus, nedal ľudskému stvoreniu krajší atribút.

Spracovala: Mgr. Lucia Laudoniu, PhD.

Zdroje:

La chiesa e il tempo. In: <<http://luceortodossamarcomannino.blogspot.com/2019/09/la-chiesa-e-il-tempo-p-dumitru-staniloae.html>>

Prin ce se definește Ortodoxia. In: <<https://www.crestinortodox.ro/editoriale/prin-ce-se-defineste-ortodoxia-70371.html>>

Svätý spravodlivý Ekvtime (Euthýmios) Takaishvili

3. január / 16. január

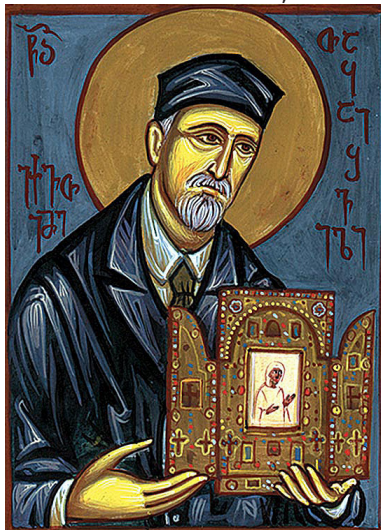
Svätý Ekvtime (Euthymios) Takaishvili, nazývaný „Človek Boží“, sa narodil 3. januára 1863 v dedine Likhauri v okrese Ozurgeti, v Gurii, v šľachetnej gruzínskej rodine Simeona Takaishviliho a Gituli Nakashidze. Už v útlej mladosti sa stal sirotou, a preto bol vychovávaný svojím strýkom. Od raného detstva prejavoval svätý Ekvtime veľkú vášeň pre učenie. Po ukončení štúdia na obecnom gymnáziu sa zapísal na klasickú strednú školu Kutaisi.

V roku 1883 promoval striebornou medailou a presťahoval sa do Petrohradu, aby pokračoval v štúdiu na katedre histórie - filológie na Petrohradskej univerzite. V roku 1887, po úspešnom ukončení štúdia a získaní vysokoškolského vzdelania, sa svätý Ekvtime vrátil do Gruzínska ako doktor filozofie a začal pracovať v oblasti akademickej obce. Jeho hlboká viera, láska k Bohu a jeho vlasti určili jeho každý krok v tejto náročnej a obdivuhodnej profesii. Bol popredným historikom, archeológom a osobou verejne známou.

Jeho príspevok k novodobým dejinám Gruzínska je nesmierny. Viedol aktívnu vedeckú, pedagogickú a verejnú kariéru a veril, že jeho úlohou je zhromažďovať materiál o historickom a archeologickom výskume v Gruzínsku. Usiloval predovšetkým o to, aby sa sám dozvedel čo možno najviac o gruzínskej histórii a kultúre, a vo svojej akademickej práci uplatňoval teórie a metodiky týchto rôznych disciplín.

V roku 1895 sa Ekvtime oženil s

Nino Poltoratskou, dcérou slávneho tbiliského advokáta Ivana Poltoratského. Od začiatku svojej kariéry začal svätý Ekvtime zbierať historicko-archeologické a etnografické materiály z celého Gruzínska. Jeho oblasť vedeckých záujmov bola široká, vrátane historiografie, archeológie, etnografie, epigrafie, numizmatiky, filológie, folklóru, lingvistiky a dejín umenia. V roku 1889 založil Exarchátne múzeum Gruzínska, v ktorom boli zhromaždené staroveké rukopisy, posvätné predmety, teologické knihy a kópie mnohých dôležitých fresiek, ktoré boli predtým odstránené zo starých chrámov. Toto múzeum hralo významnú úlohu pri znovuobjavovaní dejín Gruzínskej cirkvi. V roku 1907 taktiež založil Historickú a etnografickú spoločnosť Gruzínska, ktorá po niekoľkých rokoch nazhromaždila veľké množstvo vedeckého materiálu. Okrem toho Ekvtime bojoval za obnovu autokefality Gruzínskej pravoslávnej cirkvi a veľmi prispel k založeniu Štátnej univerzity v Tbilisi v roku 1918.

V roku 1921, keď sovietske vojská napadli Tbilisi, gruzínska vláda menševikov odišla do Francúzska a vzala so sebou historické a kultúrne poklady a rukopisy. Tento nedocenený národný gruzínsky poklad vtedy sprevádzal tiež Ekvtime, a tým sa podieľal na svojej najväčšej životnej misii vôbec. V rokoch 1937-1939 Ekvtime pôsobil ako prezident nadácie, ktorú sám založil. Bola pomenovaná ako Gruzínska publikácia folklórnych a archeologických

materiálov. Okrem toho bol Ekvtime tiež členom redakčnej rady časopisu Georgica.

Avšak aj počas svojho pobytu vo Francúzsku zostávalo jeho hlavným cieľom zachovanie gruzínskeho národného pokladu, a tento vzácny historicko-umelecký poklad skutočne vyžadoval veľkú ochranu. Britské a americké múzeá sa zaujímali o kúpu týchto artefaktov, a dokonca Salome Dadiani, vdova grófa Obolenského, ktorá bola gruzínsku princeznou, vyhlasovala, že ona je jediným skutočným dedičom

celého tohto pokladu. Súbežne s tým začali aj súvisiace právne kroky proti Ekvtimovi. Počas druhej svetovej vojny prehľadávali jeho byt tiež nacisti, ale nič nenašli. Francúzska vláda neskôr tvrdila, že poklad by mal byť darovaný Múzeu v Louvri. V roku 1935 gruzínska exilová vláda oficiálne zverila poklad spoločnosti Ekvtime Takaishvili.

Ekvtime žil vtedy vo veľmi zlých životných podmienkach. V roku 1931 zomrela hladom jeho žena Nino, jeho verná priateľka, družka a spoločníčka. Sú vtedy už vo veľmi pokročilom veku, zostal Ekvtime v týchto ťažkých chvíľach úplne sám. Samotný vdovec bol mnohokrát kvôli hladu na pokraji smrti, ale slúb, ktorý dal Bohu a svojmu ľudu, mu dal silu prežiť. V roku 1945, kedy spojenecké mocnosti získali víťazstvo v druhej svetovej vojne, bol čas vrátiť sa do Gruzínska a vrátiť tiež späť ukrývaný národný poklad. Na základe dohody medzi Francúzskom a Sovietskym zväzom bol poklad naložený na americké lietadlo a odvezený letecky do Tbilisi. Tiež Ekvtime sa vrátil späť do svojej vlasti. Keď Ekvtime znovu prvýkrát vstúpil na gruzínsku pôdu, pozrel do neba a kľáčiaci pobožkal svoju rodnú krajinu. Bol znovu

prijatý na Štátnu univerzitu v Tbilisi a bol tiež zvolený členom Akadémie vied Gruzínska. V nadchádzajúcich rokoch absolvoval mnoho verejných prejavov. V roku 1951, s nástupom komunistickej ideológie v okolitých krajinách, začal byť utláčaný práve zo strany sovietskeho režimu. Jeho adoptívnu dcéru Lidu Poltojratsku medzitým zatkli Čekisti a v roku 1952 bol Ekvtime bez uvedenia dôvodov prepustený z Univerzity. To malo zásadný a silne nežiadúci vplyv na jeho zdravie.

21. februára 1953 Ekvtime zomrel na zástavu srdca - infarkt. Skupinka len asi 40 najbližších osôb ho potom odprevadila na miesto jeho odpočinku. Vo februári roku 1963, pri stom výročí narodenia Ekvtime Takaishviliho, bolo jeho telo vyzdvihnuté z hrobu a prenesené do Pantheonu Didube v Tbilisi. Keď bol jeho hrob odkrytý, prítomní si všimli, že nielen jeho telo, ale dokonca aj jeho oblečenie a obuv zostali neporušené. Ostatky Ekvtimeho boli ešte raz prenesené na iné miesto, tentokrát do Pantheonu v Chráme sv. Davida Garejského v Mtatsminde, kde prebývajú dodnes.

22. februára 1987 boli ostatky jeho ženy Nino Poltojratskej - Takaishvili prevezené z Francúzska a uložené do spoločného hrobu vedľa svätého Ekvtime. 17. októbra 2002 bol Ekvtime Takaishvili slávnostne vyhlásený počas zasadnutia Posvätej synody Gruzínskej pravoslávnej cirkvi za svätého ako „Človek Boží“. V roku 2008 bol v Tbilisi vybudovaný chrám zasvätený svätému Ekvtimovi, „Človeku Božiemu“.

Zdroj: <http://zivotysvatych.blogspot.com/>
<https://www.oca.org/saints/lives/>

Spracovala: Mgr. Zuzana Sadilková

Ako prišiel čudotvorec na spoved'

Bol rok 1946 - prvý rok po vojne. Georgij Stepanov, ktorý bol nedávno demobilizovaný z armády, bol metropolitom Grigorijom (Čukovym) rukopoložený na kňaza. Nového kňaza poslali slúžiť do malej cerkvi Tichvinskej ikony Božej Matky, do dedinky Romanščina v Leningradskej oblasti.

V roku 1938 tento chrám ztvorili. Potom sa začala vojna a dedina bola okupovaná Nemcami. Fašisti znesvätili chrám a zmenili ho na bitúnok, neskôr sa v ňom prelievala aj ľudská krv, keď tam strieľali partizánov a rukojemníkov - starčekov, ženy a dokonca aj deti. Pred svojím odchodom priviedli okupanti žijúcich obyvateľov do strážnej boudky pri chráme a pred ich zrakmi ho zapálili.

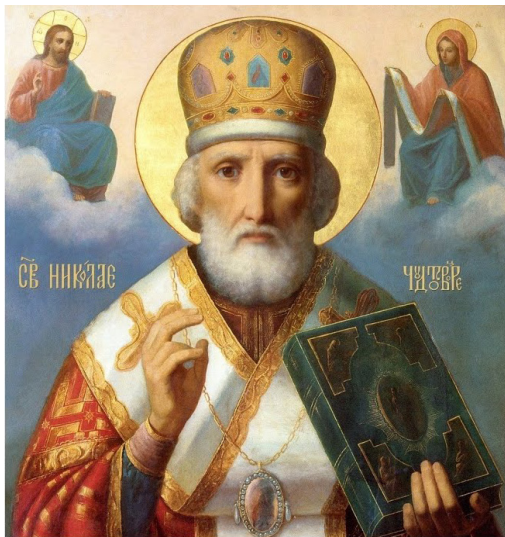
Keď prišiel otec Georgij do Romanščiny, uvidel strašný obraz. Na vojne videl všeličo, no ešte dlho s chvením spomínal na ten pohľad, ktorý sa mu prvý raz naskytl v chráme: „Keď sme vošli do chrámu, uvideli sme pozostatky postrieľaných ľudí, ktoré ležali na podlahe... Všetci sme zberali zuhoľnatené kosti zosnulých a pochovávali sme ich do spoločného hrobu vedľa chrámu. Koľko bolo preliatých slz a smútku! Ľudia odpadávali, snažili sa nájsť svojich príbuzných, no zbytočne. Oheň neľútostne spálil všetkých.“

Mŕtvych pochovali, chrám vyčistili a posvätili a báťuška v ňom začal slúžiť. Avšak znetvorený chrám potreboval čo najrýchlejšiu rekonštrukciu. Odkiaľ ale mali zobrať potrebné prostriedky? Eparchia pomôcť nemohla, od vlády, samozrejme, pomoc požadovať tiež nemohli. Navôkol bol úpadok, bieda a hlad. V tom čase kňazovi za modlitby neplatili peniazmi (pretože ich jednoducho nemali). Nemali inú možnosť, než sa modliť a nádejať sa na pomoc od Boha. Otec Georgij ako úplná sirota od detstva, ktorá prešla vyšetrovaním a koncentračným táborm a ktorá bola na vojne neraz len krôčik od smrti, z vlastnej skúsenosti vedel, že nádejať sa na pomoc od Boha sa vyplatí. Nádejal sa tiež na pomoc od svätého Nikolaja Čudotvorca, ktorého ikonu (ktorú dostal od

svojej silno veriacej babky) nosil vždy a všade so sebou.

Jedného dňa slúžil otec Georgij Liturgiu. Ľudí v chráme nebolo veľmi veľa. V oltári mu pomáhala mátuška Jevgenija (stará monaška, žijúca neďaleko chrámu). „Po pričastne - spomínal báťuška - som šiel spovedať. Na spoveď prišli v ten deň traja ľudia: dve ženy a jeden pre mňa neznámy starček. Nevenoval som mu osobitnú pozornosť. Zabudol som aj to, čo mi hovoril počas spovede. Jeho som spovedal ako posledného, a potom som šiel do oltárnej časti. Otváram cárске dvere: „So stráchom i víroju pristupíte!“ Podišli dve ženy a starčeka nikde. „Kamže sa podel? Odišiel?“ To sa často nestáva. Pričastil som ženy, zakončil službu a začal som sa prezliekať. Zrazu do oltárnej časti vletela, za normálnych okolností úplne pokojná, mátuška Jevgenija a začala horlivo nariekať: „Báťuščka, báťuščka, pozri sa, koľko ti nechali peňazí na tanieriku za spoveď!“ „Čo ste, mátuška, upokojte sa, aké že peniaze“ - povedal som. Podala mi veľký zvitok peňazí. Rozbalil som ho - bola to veľká suma peňazí! Keď upratovala chrám po Liturgii, našla tento zvitok na tanieriku pri spovedelnici.

Zistili sme, že nikto okrem starčeka, ktorý sa spovedal ako posledný a potom zmizol, tam tie peniaze položiť nemohol... A tu som zrazu pochopil! Hovorím: „Nie, mátuška Jevgenija, tie peniaze nepriniesli mne!“

Čoskoro šiel otec Georgij so starostom chrámu do mesta a kúpili všetko potrebné na rekonštrukciu: dosky, klince, železo, vápno a ostatné veci. Treba povedať, že tá suma presne vystačovala na potrebný materiál. Chrám bol kompletne zrekonštruovaný.

Obnovená cerkov existovala do roku 1962, keď ju opäť vláda zatvorila. Otec Georgij po niekoľkonásobnom premiestnení z Leningradskej a Tulskej oblasti bol v roku 1955 určený predstaviteľom Chrámu svätého Nikolaja Čudotvorca v Kočakach neďaleko Jasnej Poľany, kde slúžil 30 rokov. Do posledných dní svojho života sa otec Georgij divil zázraku Božej milosti, ktorý sa stal v Romanščine, a bol tvrdo presvedčený o tom, že starčekom, ktorý priniesol peniaze za „spoveď“, nebol nikto iný ako svätý Nikolaj Čudotvorec.

Anastázia Gorbačeva

Z ruštiny preložila a upravila Martina Paulinová

Zdroj: vk.com/club123199305?z=photo-123199305_456242643%2Falbum-123199305_00%2Frev

Jana Baudišová – Tajemství pravoslaví

Kniha přináší pohled do světa pravoslavné zbožnosti, u nás zatím málo známé, přestože v sobě skrývá hodnoty, jež nenajdeme nikde jinde. Ukazuje jedinečnou cenu pravoslaví jako náboženství pravdy a lásky založené na věrnosti Kristu.

Pravoslavná církev je zde představena jako místo duchovního uzdravení a záchrany člověka v tomto pozemském životě i pro věčný život ve společenství s Bohem.

Informácie o knihe

autor: Jana Baudišová

názov: Tajemství pravoslaví

jazyk: český

rok vydania: 2019

vydavateľstvo: Pavel Mervart

vázba: tvrdá

počet strán: 80

cena: 5,50 - 7€

Tajemství pravoslaví

Moderný človek je obklopený negatívnymi a desivými informáciami: vraždami, nehodami, katastrofami... A ako by bolo dobre, keby sme v rodinách získavali pozitívne emócie. Je snád' ťažké aspoň niekoľkokrát za deň povedať si navzájom niečo pekné a deliť sa o príjemné dojmy? Slovo lásky či vďaky vyrieknuté ráno môže človeku zlepšiť náladu na celý deň. S manželkou sme sa tak dohodli, že si budeme navzájom ďakovať za bežné veci – za umytý riad či zameŕtenú podlahu. A musím povedať, že jednoduché slová vďačnosti v priebehu dňa veľmi priaznivo ovplyvňujú atmosféru v našej rodine.

prot. Pavel Gumerov

Modlitba v deň Nového roka

Hospodi Bože, vsich vidimych i nevidimych tvarej, Tvorec i Zizditeľ, sotvorivšij vremena i lita, Sam blahoslovi načínajúšijsja seho dňa Novyj God, kotoryj my sčitajem ot voploščeniya Tvojego dľa našeho spaseniya. Dozvoľ nam provesti sej god i mnohije po nem v miri i sohlasiji s bližniami našimi; ukripi i rasprostrani Vsjakuju Vselenskiju Cerkov, ktoruju Ty Sam osnoval, i spasiteľnuju žertvoju svjatoho Tila a prečistoj Krovi osvjatil. Otečstvo naše vozvysi, sochrani i proslavi; dolhodenstvije, zdravije, izobilije plodov zemnych i blahorastvorenije vozduchov daj nam; meňa, hrišneho raba Tvojego, vsich rodstvennikov i bližnich mojich i vsich blahovirnych christian, kak istinnyj naš verchovnyj Pastyr, upasi, ohradi i na puti spaseniya utverdi, čtoby my sleduja po nemu posle dolhovremennoj i blahopolučnoj žizni v miri sem, dostihnuli Carstva Tvojego Nebesnoho i udostoilis vičného blaženstva so svjatymi Tvojimi. Amiň.

Ďakovná modlitba

Hospodi Iisuse Christe Bože náš, Bože vsjakoho miloserdija i ščedrot, milost Kotoroho bezmirna i čelovikoľubija- neizmirimaja pučina! My, pripadaja k Tvojemu veličiju, so strachom i trepetom, jako nedostojnyji raby, prinosis blahodarenije Tebi o milostach, okazannych nam. Jako Hospoda, Vladyku i Blahoditeľa, my Tebja slavim, chvalim, pojem i veličajem i, pripadaja, znova blahodarim! Tvoje neskazannoje miloserdije smirenno molim: jako nyti Ty priňal naši mol'by i ispolnil ich , tak i v budúštem daj nam preuspivat' v ľubvi k Tebi, k bližnim i vo vsich dobroditeľach- i spodobi nas vsehda blahodariť i slaviť Tebja, vmiste s Beznačalnym Tvojim Otcem i Vsesvjatym, i Blahim, i Jedinosuščnym Tvojim Duchom. Amiň.

Ďalšia ďakovná modlitba

Hospodi svjatyj, Otče vse mohij, previčnyj Bože, ot nehože ischodit vsjakij dar i vsjakoje blaho: blahodarju Ťa za Tvoja blahodijaniya jaže izljal jesi izobilno na mja hrišnaha i nepotrebnaha raba Tvojego, i userdno mol'usja Tebi: jakože nyti milostivno uslyšal jesi molitvy moja, i javil jesi na mňi blahoutrobije čelovikoľubija Tvojego, tako i vsehda ispolniši vsja blahaja choťinija moja, i javiši mňi bohatuju Tvoju milost'. Jako ščedr i čelovikoľubec Boh jesi, i Tebi slavu vozsyľajem, Otcu i Synu i Svjatomu Duchu, nyti i prisno i vo viki vikov. Amiň.

Dvojstranu spracovala: m. Jana Gubová

Hlivová polievka

Suroviny: 300 g hlivy ustricovej, mrkva, petržlen, zeler, kaleráb, cibuľa, cesnak, petržlenová vňať, olej, soľ, čierne korenie, cestoviny

Postup: Hlivu umyjeme, nakrájame nadrobno a varíme vo vode. Keď trochu zmäkne, pridáme nadrobno nakrájanú koreňovú zeleninu, 2 strúčiky cesnaku a cibuľu. Dochutíme soľou a čiernym korením, nakoniec prilejeme trochu oleja a pridáme petržlenovú vňať. Podávame s ľubovoľnou cestovinou (rezance, pís-menká, slovenská ryža).

Ružová omáčka

Suroviny: dve väčšie paradajky, pasírované paradajky, rastlinná smotana, hrášok, kukurica, cibuľka, cesnak, olej, soľ, čierne/biele korenie

Postup: Na panvicu dáme trochu oleja, pridáme cibuľku nakrájanú nadrobno a dve paradajky tiež nakrájané na drobné kocky. Trochu orestujeme, aby sa paradajky mierne rozvarili a pridáme cesnak podľa chuti. Vzápätí pridáme pasírované paradajky a dobre ochutíme soľou a

korením. Keď sa zmes dostane do bodu varu, pridáme rastlinnú smotanu, hrášok, kukuricu a mierne redukuje.

Palacinky

Suroviny: 500 ml sójového mlieka, 200 g hladkej špaldovej múky/hladkej pšeničnej múky (môžeme pridať aj ovsené vločky alebo nastrúhané jablko, no potom treba odobrať trochu múky, aby cesto nebolo veľmi husté), 1 vanilkový cukor, 1PL kryštálového cukru, 1/2 ČL sódy bikarbóny, štipka soli

Postup: Všetky ingrediencie dobre premiešame a pečieme na panvici s trochou oleja. Podávame potreté džemom a ozdobíme ľubovoľným ovocím. Dobrú chuť!

Laktózová intolerancia

Je čiastočná alebo úplná neschopnosť tráviaceho systému spracovať mliečny cukor laktózu. Príčinou je nedostatok laktázy – enzýmu štiepiaceho laktózu. Tento deficit môže byť vrodený alebo získaný. Príčinou získanej intolerancie môže byť vírusová infekcia dýchacích ciest či tráviaceho systému, akútne alebo chronické zápalové ochorenie sliznice tráviaceho traktu, nevhodné a časté užívanie antibiotík.

Charakteristikou ochorenia je, že sa do 30 – 120 minút po konzumácii potraviny s obsahom laktózy objavia tieto príznaky: plynatosť a zvukové prejavy pohybu čriev, hnačka, kŕče a bolesť v brušnej dutine. Pri laktózovej intolerancii je preto potrebná úprava výživy. Dôsledne vylúčte všetky mliečne výrobky, potraviny, ktoré obsahujú laktózu, lieky a potraviny s obsahom laktózy.

Bezpečné potraviny: všetky druhy obilnín a výrobky z nich: vločky, múka, cereálie, cestoviny, pečivo, chlieb bez mlieka, polievky z vývarov bez mlieka a zápražky, strukoviny a arašidové maslo, tofu a výrobky z neho, ovocie a zelenina, zemiaky, hydina, ryby, orechy a olejnaté semená a oleje z nich

Špeciálne doplnky výživy: probiotiká, vápnik, Laktazan tabletky

Zinok (Zn – zincum)

Je stopový prvok, ktorý je v organizme súčasťou viac ako 200 enzýmov. Veľmi spoľahlivo **podporuje imunitu**, má význam pre správne videnie a ochranu sietnice, podporuje hojenie rán, akné a liečby **syndrómu hyperaktivity u detí**. Odporúča sa užívať nalačno.

Potraviny, ktoré podporujú imunitu:

- surové, mrazené a prírodne sušené ovocie
- zelenina
- orechy a olejnaté semená
- obilniny a celozrnné výrobky z nich
- strukoviny a výrobky z nich
- surové a sušené bylinky a korenie
- huby – najmä hľiva ustricová
- za studena lisované rastlinné oleje, najmä olivový, tekvicový a ľanový

Škorica

Aké má účinky?

podporuje účinok inzulínu, znižuje hladinu celkového a LDL cholesterolu, mierne znižuje krvný tlak, podporuje pevnosť cievnej steny, mierne znižuje zrážanlivosť krvi, podporuje prekrvenie sliznice žalúdka a hojenie peptických vredov.

Ako sa užíva liečebne?

Mletá škorica: pridávajte si 1/3 až pol čajovej lyžičky do jedla 1 – 2-krát denne

Dvojstranu spracovala: Petra Kahancová

Zdroj: Miniencyklopédia prírodnej liečby, MUDr.Igor Bukovský, PhD.

OBSAH

Zo života mládeže.....	3
Roždestvenský príbeh.....	6
Pýtate sa.....	7
Dielňa ikonopisca od A po Z.....	8
Pravoslávna rodina.....	10
Rozhovor.....	12
Исуско ся народив.....	14
Detská stránka.....	15
Medzi Východom a Západom.....	23
Novodobí svätí.....	26
Súčasný zázraky.....	28
Duchovná knižnica.....	30
Modlitby.....	31
Pôstny receptár.....	32
Liečba výživou.....	33

Obálka: PCO v Humennom - čítanie apoštola
Strana 2: Pravoslaviáda, Košice
Strana 35: Pozvánka

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Jana Gubová, Lucia Laudoni, Eva Kahancová, Petra Kahancová, Jana Kapraľová, Ľubomíra Kosová, Martina Paulinová, Zuzana Sadilková, Natália Spišáková
 Šéfredaktorka: Zuzana Petrovajová

Korektúra: Jana Gubová

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Pokladník: Anton Sorokáč

Ročník XXV/2020. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK928330000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci.

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

**BRATSTVO PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE
NA SLOVENSKU - SYNDESMOS VÁS
SRDEČNE POZÝVA NA**

PLES 2020

ktorý sa uskutoční vo štvrtok

13.02.2020 o 18:00 hod.

v sále Family Hall v Prešove

na Sekčove

(Exnárova 6831/36)

cena lístka: 25,-€

HUDOBNÁ SKUPINA MEDIAL

**V PRÍPADE ZÁUJMU KONTAKTUJTE
ORGANIZÁTORA:**

0902 223 105 ANASTÁZIA TARBAJOVÁ

